

4. Що таке діджиталізація та які переваги вона надає бізнесу. <https://gigacloud.ua/blog/navchannja/scho-take-didzhitalizacija-ta-jaki-perevagi-vona-nadae-biznesu>.
5. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. формування системи конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва в умовах цифровізації. Підприємство: сучасні виклики, тренди та трансформації: колективна монографія / за заг. ред. Гринько Т.В. Вид-во: ФОП Біла К.О. 2023. С. 121-186.

Гордійчук С. М., Михайленко О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС: ВИКЛИКИ ТА АДАПТАЦІЯ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан створює жахливу ситуацію для життя людей і добробуту суспільства. Крім безпосередніх втрат і переміщення, він створює складну мережу проблем для підприємств, перешкоджаючи їх розвитку та загрожуючи самому їхньому існуванню.

Ведення бізнесу в умовах воєнного стану – це дуже складний та необхідний процес. Після 24 лютого 2024 року багато українців мігрували, через що більшість втратили роботу, але за більш ніж два роки ситуація змінюється. За даними Міністерства фінансів України офіційна кількість безробітних в Україні за цей час зменшилась з 208,9 тис. осіб (листопад 2022 р.) до 101,4 тис. осіб (січень 2024 р.) [1]. Згідно з даними опитування Американської торгівельної палати основними проблемами для ведення та розвитку бізнесу в Україні є: безпека працівників (91%), ракетні атаки (66%), а також здоров'я та психічне здоров'я працівників (65%), економічна й споживча рецесія (45%) та доступ до електроенергії, водопостачання, мобільного зв'язку, теплопостачання (44%) [2]. Ключові виклики, що стоять перед підприємствами щодо ведення бізнесу, наведено на рис. 1.

Також виділяють такі проблеми бізнесу під час воєнного стану:

1. Відсутність безпеки. В цьому випадку український бізнес не має іншого виходу, як переїхати в безпечніші райони, щоб мінімізувати ризики. Станом на листопад 2023 року 77% українських компаній повноцінно відновили роботу. А для 23% найбільшою проблемою була окупація територій. У попередньому році цей відсоток був 69%, а в 2022 році – 44% [3].

« ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ 2024 : ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ »

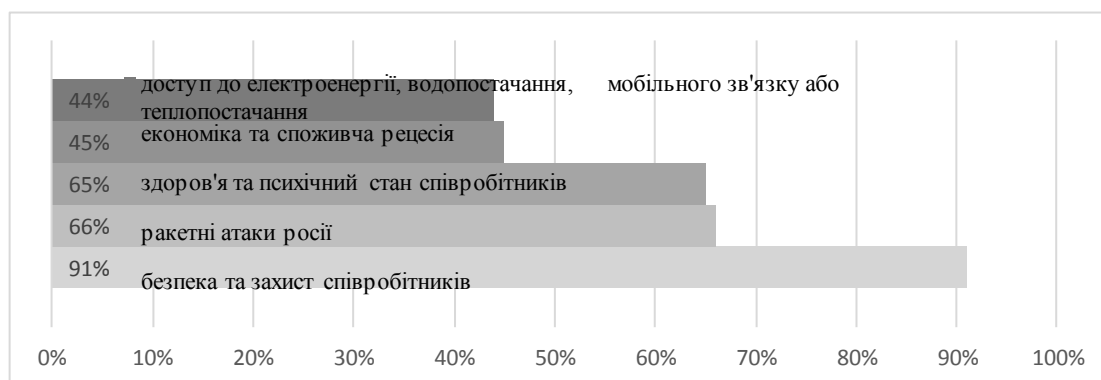

Рис. 1. Основні проблеми для ведення бізнесу в Україні

2. Зменшення купівельної спроможності людей.

3. Зменшення інтересу до окремих категорій товарів.

4. Кредитні питання. Підприємства можуть залучати гроші інвесторів, шукати державне фінансування, гранти тощо. Для прикладу, держава запустила урядову грантову програму для бізнесу «ЄРобота», яка дозволяє тим, хто має бажання та плани розпочати чи розширити власну справу, надання безвідсоткових кредитів у рамках урядової програми «5-7-9». Українські підприємства тривалий час працюють в умовах воєнного стану і, враховуючи ці проблеми, до 2023 року не просто вижили, а й почали досить активно розвиватися. У 2023 році в середньому на місяць в Україні припиняли діяльність 479 компаній, що майже втричі менше, ніж у 2021 році, а кількість новозареєстрованих компаній у сім разів перевищувала кількість закритих компаній [4]. Більшість підприємців власними силами задовольняла потреби малих і середніх підприємств. З початку конфлікту багато підприємств переїхали до центральних і західних регіонів, також вони адаптували продукти та послуги до поточних потреб, наприклад, такі як виробництво продуктів тривалого зберігання, пошив одягу, виробництво дронів тощо. Також підприємства стають все більш активними на міжнародному ринку (приміром є «Нова Пошта», вони розширюють свої послуги не тільки по Україні, а й багато де за кордоном). Підприємства мають 4 шляхи залучення коштів: гранти, краудфандинг, інвестиції, кредити. Один із найефективніших способів – фінансування бізнесу за рахунок грантів. Понад 7000 бізнес-проектів в Україні здійснено за їх рахунок. Однією з найбільших грантових програм є проект «Власна справа», за якою ветерани та їхні

родини можуть отримати гроші для відкриття та розвитку бізнесу. Низка грантів також доступна за програмою «Варто». Станом на літо 2023 року видано понад 7500 грантів на загальну суму понад 1,8 мільярда гривень.

Отже, війна створює серйозні виклики для життя людей та добробуту суспільства, призводячи до безпосередніх втрат і переміщень, а також порушуючи нормальне функціонування підприємств. Більшість бізнесів незважаючи на складнощі змогли відновити свою діяльність і навіть активно розвиватися. Активна робота у напрямку стабілізації та розвитку економіки в умовах воєнного конфлікту свідчить про готовність підприємств адаптуватися до нових умов.

Список використаних джерел:

1. Макроекономічні показники. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators#1>.
2. 84% компаній повністю функціонують після 1,5 року повномасштабної війни країни-агресора в Україні – нове опитування Американської торговельної палати в Україні та Citi Україна. URL: <https://chamber.ua/ua/news/84-kompaniy-povnistiu-funktsionuiut-pislia-1-5-roku-povnomasshtabnoi-viyny-agresora-v-ukraini-nove-opytuvannia-amerykanskoj-torhovelnoi-palaty-v-ukraini-ta-citi-ukraina/>.
3. Гойденко Т. Лише 9,6% компаній не відновили роботу з початку повномасштабної війни: дослідження Delo.ua. URL: <https://delo.ua/business/lise-96-kompanii-ne-vidnovili-robotu-z-pocatku-velikoyi-viini-doslidzennya-429319/>.
4. Нові реєстрації компаній та ФОП в Україні. Оpendатабот. URL: <https://opendatabot.ua/open/registration-dynamic>.

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Жогло Є. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах сучасної економічної дійсності, де вітчизняні підприємства стикаються з необхідністю адаптації до складних перетворень економіки, розробка стратегій стає ключовою для їхнього успішного функціонування. У разі відсутності визначення перспектив та передбачення майбутніх тенденцій розвитку, розробка ефективних тактичних заходів у вимогливих умовах ринку стає практично неможливою.